

Grote Markt Oostzijde

Startnotitie MER

Definitief

Opdrachtgever:
Gemeente Groningen

Grontmij Nederland bv
Haren, 22 april 2008

Verantwoording

Titel : Grote Markt Oostzijde

Subtitel : Startnotitie MER

Projectnummer : 247352

Referentienummer : R080035jr

Revisie :

Datum : 22 april 2008

Auteur(s) : mr. M. Haan

E-mail adres : martin.haan@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ing. W.E. Wouda-Van der Giessen

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. W.E. Wouda-Van der Giessen

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Nieuwe Stationsweg 4
9751 SZ Haren
Postbus 125
9750 AC Haren
T +31 50 533 44 55
F +31 50 534 96 11
noord@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Milieueffectrapportage	8
1.3	Leeswijzer	9
2	Probleemstelling, doelstelling en beleidskader.....	10
2.1	Probleemstelling	10
2.2	Doelstelling.....	10
2.3	Beleidskader	10
3	Voorgenomen activiteit en alternatieven.....	13
3.1	Voorgenomen activiteit	13
3.1.1	Algemeen	13
3.1.2	Programma van Eisen Stedenbouw, Openbare Ruimte en Verkeer	14
3.1.3	Nadere informatie onderdelen project	15
3.2	Alternatieven	16
4	Milieueffecten	18
5	Vervolgprocedure.....	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De afgelopen jaren is onder regie van de gemeente Groningen een intensieve discussie gevoerd over de Grote Markt Oostzijde. Zowel in ruimtelijk als in sociaal-economisch opzicht functioneert dit deel van de binnenstad niet goed. Centraal in de discussie stond de vraag hoe de Grote Markt Oostzijde weer een volwaardig deel van de binnenstad kan worden. Dat wil zeggen: levendig, aantrekkelijk en uitnodigend.

Het resultaat van de discussies werd op 7 juli 2005 door de gemeenteraad vastgelegd in de “Startnotitie Grote Markt Oostzijde”. Kort daarvoor – bij het referendum van 29 juni 2005 – gaf de Groninger bevolking groen licht voor een nieuwe Grote Markt Oostzijde. In de Startnotitie van 7 juli 2005 zijn een aantal hoofduitgangspunten geformuleerd die de beoogde verbetering van de Grote Markt Oostzijde moeten bewerkstellingen. Deze hoofduitgangspunten zijn:

1. Herstel van de vooroorlogse bouwgrens (naar voren schuiven van de oostzijde van de Grote Markt)
2. Nieuwe Markt (nieuw stadsplein achter de nieuwe oostzijde)
3. Groninger Forum (nieuwe culturele voorziening aan Nieuwe Markt met daaronder een parkeergarage)

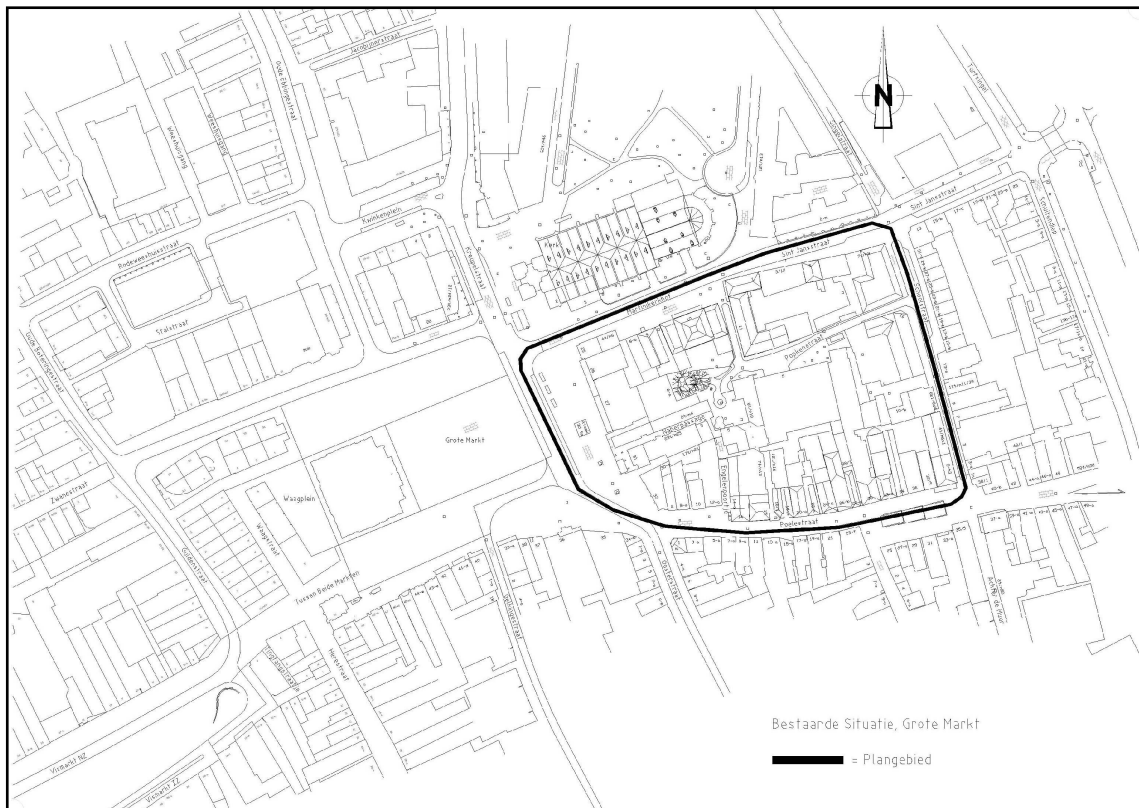
Na de vaststelling van de Startnotitie van 7 juli 2005 zijn de hoofduitgangspunten in drie Programma's van Eisen verwoord:

- Programma van Eisen Stedenbouw, Openbare Ruimte en Verkeer (27 juni 2006)
- Programma van Eisen ten behoeve van het voorlopig ontwerp Groninger Forum (16 mei 2007)
- Programma van Eisen Parkeergarage Grote Markt (mei 2007)

Realisatie van het gemeentelijke project voor de Grote Markt Oostzijde leidt tot een nieuwe recreatieve of toeristische voorziening met een bezoekersaantal van 500.000 personen of meer per jaar. Om die reden is het verplicht om voor dit project een milieueffectrapportage (m.e.r.) uit te voeren.

De initiatiefnemer voor het project is het college van B en W van de gemeente Groningen.

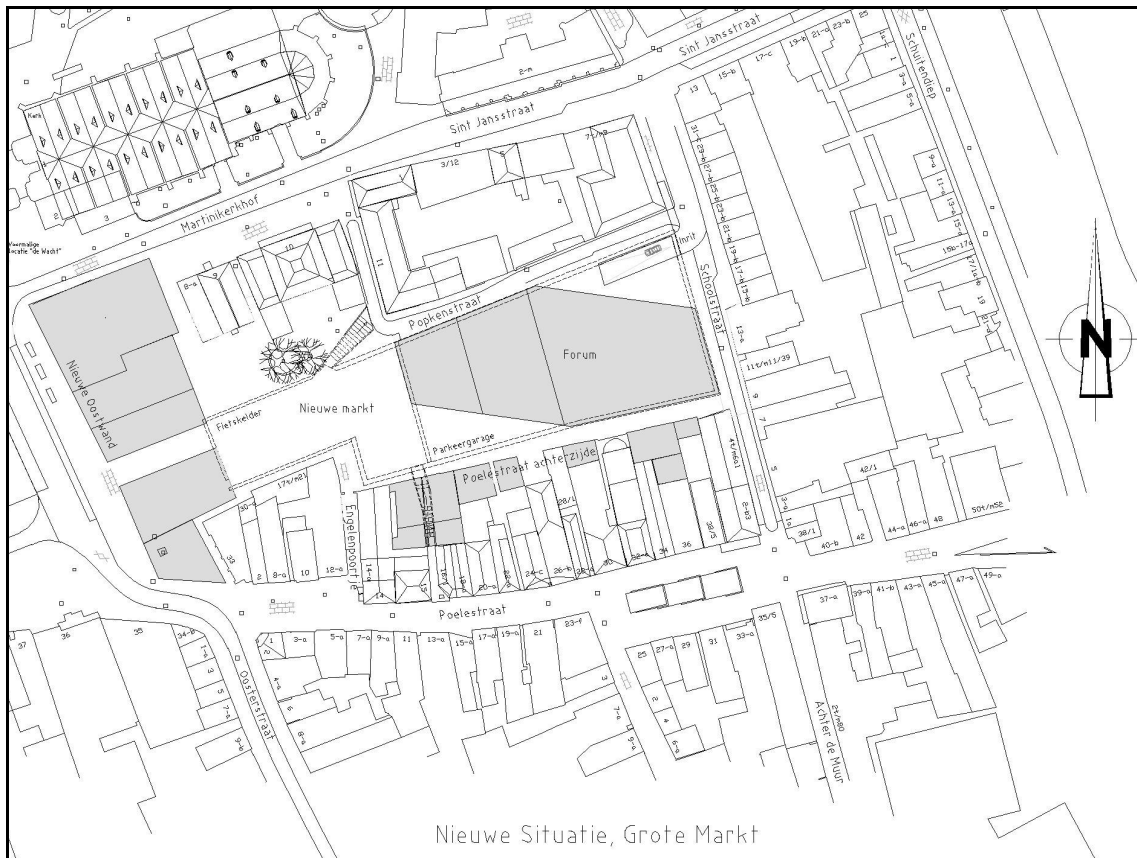
Figuur 1.1 plangebied m.e.r.

Figuur 1.2 huidige situatie

Figuur 1.3 Toekomstige situatie

Figuur 1.4 impressie nieuwe Oostwand (bron: Beeldkwaliteitsplan Oostwand)

Figuur 1.5 impressie Groninger Forum (bron: NL Architects)

1.2 Milieueffectrapportage

In het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.)¹ zijn voor verschillende activiteiten zogenoemde m.e.r.-drempels opgenomen. Als een m.e.r.-drempel wordt overschreden, ontstaat een m.e.r.-plicht.

Indien er sprake is van m.e.r.-plicht moet de m.e.r.-procedure worden doorlopen. Dit is een procedure die uiteindelijk leidt tot een Milieueffectrapport (MER). De m.e.r. is een hulpmiddel bij de besluitvorming over grote projecten en ingrepen. Het doel van m.e.r. is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming door de overheid. De procedure is wettelijk geregeld in de Wet milieubeheer en diverse uitvoeringsbesluiten. In een MER worden op samenhangende, objectieve en systematische wijze de milieueffecten beschreven die naar verwachting zullen optreden als gevolg van de voorgenomen activiteit.

Als er sprake is van een m.e.r. voor een plan, wordt gesproken van een plan-m.e.r. Een plan-m.e.r. sluit aan bij het karakter van de besluitvorming, te weten het vaststellen van een kaderstellend plan. Een plan-m.e.r. dient milieu-informatie te geven voor keuzes op hoofdlijnen.

Bij het onderhavige project is de volgende m.e.r.-drempel aan de orde:

De aanleg van één of meer recreatieve of toeristische voorzieningen. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een voorziening of een combinatie van voorzieningen die 500.000 bezoekers of meer per jaar aantrekt (categorie C 10.1 van het Besluit m.e.r.)

Voor deze categorie van het Besluit m.e.r. geldt er zowel een plan-m.e.r.-plicht als een m.e.r.-plicht voor het vaststellen/herzien van een bestemmingsplan die de activiteit mogelijk maakt. Voor het onderhavige project wordt het bestemmingsplan "Binnenstad 1995" herzien. De plan-m.e.r. en de m.e.r. zijn gekoppeld aan deze bestemmingsplanherziening.

De gemeente kiest ervoor om de plan-m.e.r. en de m.e.r. samen te brengen in één procedure. Het eindproduct van deze procedure is een gecombineerd MER/Plan-MER. Aangezien de procedure voor het MER de zwaarste is, zal in het vervolg in deze startnotitie gesproken worden over het MER als het gecombineerde eindproduct wordt bedoeld en over de m.e.r. als de gecombineerde procedure bedoeld wordt.

Initiatiefnemer in deze m.e.r.-procedure is het college van B en W van de gemeente Groningen. Het bevoegd gezag is de gemeenteraad van de gemeente Groningen.

¹ M.e.r.=milieueffectrapportage (het proces), MER = Milieueffectrapport (het product)

Kader: schets m.e.r. procedure

1.	Opstellen startnotitie. De eerste stap in de m.e.r.-procedure. In de startnotitie worden aanleiding, doel en inhoud van de m.e.r. geschetst. De voorgenomen activiteit en mogelijke alternatieven worden toegelicht en er wordt ingegaan op de te beoordelen milieuaspecten. Het indienen van de startnotitie bij het bevoegd gezag vormt de formele start van de m.e.r.-procedure. Het bevoegd gezag publiceert de startnotitie.
2a.	Inspraak op de startnotitie. Een ieder kan aangeven wat naar zijn mening in het MER dient te worden onderzocht.
2b.	Raadplegen wettelijke adviseurs en betrokken overheidsorganen over de inhoud van het op te stellen MER.
2c.	Advisering door de Commissie voor de m.e.r.. De Commissie brengt op basis van de startnotitie en ontvangen inspraakreacties en adviezen aan het bevoegd gezag een advies uit over de vast te stellen richtlijnen.
3.	Vaststellen richtlijnen door bevoegd gezag. De richtlijnen geven aan welke alternatieven en welke milieugevolgen in het milieueffectrapport moeten worden onderzocht.
4.	Opstellen MER. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het opstellen van het rapport. In het MER wordt beschreven welke alternatieven zijn onderzocht en wat de verwachte milieueffecten van deze alternatieven zijn. Het is verplicht één alternatief uit te werken tot Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA). Daarnaast moet de initiatiefnemer in het MER een Voorkeursalternatief (VKA) aanwijzen.
5.	Aanvaarding en publicatie. Na indiening van het MER beoordeelt het bevoegd gezag of het milieueffectrapport voldoet aan de richtlijnen en wettelijke eisen. Na de aanvaarding wordt het MER samen met het voorontwerp-bestemmingsplan gepubliceerd.
6.	Inspraak over MER en voorontwerp-bestemmingsplan.
7.	Toetsing door de Commissie voor de m.e.r. De Commissie brengt advies uit over de volledigheid en de kwaliteit van het MER.
8.	Besluitvorming. Het bevoegd gezag stelt het bestemmingsplan vast. Het houdt daarbij rekening met de milieugevolgen en de binnengekomen reacties en adviezen. Het motiveert in het besluit wat er met de resultaten van het MER is gedaan.

1.3 Leeswijzer

In deze Startnotitie wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de probleem- en doelstelling voor het project. In dit hoofdstuk is tevens het relevante beleidskader voor het project opgenomen. In hoofdstuk 3 worden de voorgenomen activiteit en eventuele alternatieven beschreven. In hoofdstuk 4 wordt inzicht gegeven in de wijze van toetsing van de milieueffecten. Ten slotte wordt in hoofdstuk 5 de vervolprocedure toegelicht.

2 Probleemstelling, doelstelling en beleidskader

2.1 Probleemstelling

In het bestemmingsplan Binnenstad 1995 is de Grote Markt oostzijde samen met de Grote Markt noordzijde als reconstructiegebied aangewezen. Met deze aanwijzing wordt onderkend dat een herontwikkeling van dit deel van de binnenstad gewenst c.q. noodzakelijk is.

Ruimtelijke ingrepen bij de wederopbouw hebben grote inbreuk gemaakt op de ruimtelijke en gebruikskwaliteit van de Grote Markt. De noord- en oostwand werden teruggelegd om een oplossing te bieden voor de problemen die de stad op dat moment had (bereikbaarheid, ruimtelijk functioneren van de stad). Met name in de noordoosthoek van de Grote Markt ontbreken pleinvanden en daarmee de ruimtelijke begrenzing.

Daarnaast functioneert de Grote Markt oostzijde in sociaal-economisch opzicht niet goed. Ondanks de ligging midden in de stad zijn er vrijwel geen detailhandel- en horekazaken gevestigd. Het terrein rondom de Naberspassage is onoverzichtelijk en wordt ervaren als onveilig.

2.2 Doelstelling

De doelstelling voor het project Grote Markt oostzijde is om de ruimtelijke en functionele problemen van een passende oplossing te voorzien. De Grote Markt Oostzijde moet – met inachtneming van de historische en ruimtelijke kenmerken van de stad – weer een bruisend onderdeel van de binnenstad worden.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- het herstellen van de ruimtelijke ingrepen die tijdens de wederopbouw zijn uitgevoerd
- het gebied functioneel (sociaal, economisch, cultureel) aantrekkelijker maken

De stedelijke herontwikkeling van de Grote Markt oostzijde past in een de keten van ruimtelijke ontwikkelingen ten oosten van de binnenstad van Groningen (o.a. parkeergarage Damsterdiep, herontwikkeling Eemskanaalzone, woningbouwlocatie Ciboga).

2.3 Beleidskader

Nota Ruimte

Het nationale ruimtelijk beleid is erop gericht de economische, ecologische en culturele waarden van de ruimte te versterken en duurzaam te ontwikkelen. Onderdeel hiervan is de bevordering van krachtige steden. Het gaat hierbij om herstructurering, stedelijke vernieuwing, transformatie, ontwikkeling van stedelijke centra en goede regionale beschikbaarheid. Doel is het ontwikkelen van veilige steden die in alle opzichten (zorg, welzijn, kunst, cultuur, onderwijs, recreatie en sport) voldoen aan de eisen van de gebruikers.

Provinciaal Omgevingsplan II

De provincie Groningen streeft naar sterke leefbare steden. Dit doel moet onder meer door herstructurering worden gerealiseerd. Als onveilig beschouwde gebieden zullen worden aangepast, gesloopt en/of vervangen. Daarnaast worden op economisch, sociaal en milieugebied maatregelen genomen om de wijken te verbeteren. Ook wordt gestreefd naar versterking van binnen-

steden en de bijbehorende winkelconcentraties. Hierbij gaat het om een goed bereikbaar, aantrekkelijk en gevarieerd winkelbestand. De stad Groningen is aangewezen om het economisch hart van Noord Nederland te worden.

Bereikbaarheid is een van de randvoorwaarden voor een leefbare omgeving. Voor het openbaar vervoer en de fiets geldt dat de provincie zorg wil dragen voor goede integrerende voorzieningen (fietsenstalling op stations e.d.) om op deze manier de bereikbaarheid van de stad te bevorderen.

In de groei van werk en inkomen door recreatie en toerisme is een rol voor de stad Groningen weggelegd. Het accent zal hierbij liggen op cultuur en dagtoerisme voor zowel stad als centrum.

Structuurplan “De Stad van Straks Extra”

Het ruimtelijke beleid van de gemeente Groningen is vastgelegd in het structuurplan “De Stad van Straks Extra” (1999). In dit structuurplan wordt aangegeven dat het concept van de compacte stad, dat sinds de jaren '70 het basisconcept is voor de ontwikkeling van de stad, nog steeds geldt. Wel wordt het concept minder letterlijk, luchtiger ingevuld. De stad ontwikkelt zich van een ‘bolwerk’ naar een ‘stedelijk netwerk’: een conglomeraat van woon- en werkgebieden die hecht met elkaar en met de binnenstad zijn verbonden via hoogwaardige stedelijke verbindingzones. In “De Stad van Straks Extra” worden de volgende speerpunten geformuleerd die relevant zijn voor het onderhavige project:

- Versterking openbaar vervoer (goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van de stedelijke voorzieningen)
- Investeren in auto- en fietsvoorzieningen (een passende mix van parkeerbeleid, vervoersmanagement, kwalitatief hoogwaardig OV en fietsnetwerk)
- Intensiveringszones (de belangrijkste stedelijke verbindingssassen moeten meer bieden dan alleen een verbinding; de zones moeten aantrekkelijk worden door een combinatie van functies en een eigen stedelijke sfeer)
- Binnenstad (herontwikkeling Grote Markt, verbeteren bereikbaarheid binnenstad, diepenring, toevoegen nieuwe, meer grootschalige winkelformules, stimuleren breed aanbod culturele activiteiten)

Structuurvisie “Stad op Scherp”

In oktober 2007 is een ontwerp voor een nieuwe Structuurvisie, getiteld “Stad op Scherp”, gepresenteerd. Naar verwachting zal deze Structuurvisie in 2008 worden vastgesteld. De centrale doelstelling van deze Structuurvisie kan als volgt worden samengevat:

- verbeteren van de woon- en leefomstandigheden van alle stadjes (incl. toekomstige generaties), waarbij duurzaamheid en bereikbaarheid gelden als randvoorwaarden;
- versterken van de positie als Hoofdstad van het Noorden;
- (inter)nationaal positioneren van de stad en het stedelijk netwerk Groningen-Assen als stad en regio met economische kansen in met name de kennissector;

Als rode draad gelden hierbij de volgende vier kernkwaliteiten, die de gemeente wil faciliteren en verder ontwikkelen:

- Energieke stad (jong en dynamisch door onderwijs en kennis)
- Intense stad in een weids en waardevol landschap
- Inspirerende stad met een groot bereik voor topvoorzieningen, cultuur, winkelen en recreatie
- Compacte stad met kleinschalige, karakteristieke en vitale wijken met een sterke sociale cohesie

De “Stad op Scherp” gaat uit van een offensieve benadering om de internationale, landelijke en landsdelige positie van de stad te behouden en te versterken. Hierin speelt de aantrekkelijkheid van de binnenstad een cruciale rol. De binnenstad moet flexibel zijn en ruimte blijven houden

voor afstemming op de nieuwe vraag en veranderende behoeften, bijvoorbeeld op het gebied van leisure en cultuur.

Duurzame mobiliteit

In de beleidsnota "Duurzame mobiliteit" worden ruimtelijke ordening, de sociaal economische structuur en het verkeer- en vervoerssysteem (wegen, fietspaden, openbaar vervoer lijnen etc.) in onderlinge samenhang gezien. Dit onder de condities van een leefbare stad. Bij substantiële ontwikkelingen moet het verkeer- en vervoerssysteem meeveranderen en meegroeien. Bereikbaarheid is voor veel bedrijfssectoren een essentiële vestigingsfactor en daarmee bepalend voor de economische structuur van de stad.

Het verkeersbeleid levert ook een bijdrage aan de duurzaamheidsambitie van de gemeente Groningen. Speerpunten op dit gebied zijn:

- investeren in de vervoerwijze fiets
- kwaliteitsslag in het regionaal openbaar vervoer
- inzetten op ketenmobiliteit (P+R)
- terughoudend zijn met capaciteitsuitbreiding van de auto-infrastructuur binnen de stad maar wel inzetten op doorstroming op de ringweg
- stimuleren van milieuvriendelijke motorvoertuigen
- een impuls geven aan de verkeersveiligheid
- een hoge ruimtelijke kwaliteit van de infrastructuur en verblijfsgebieden

In de beleidsnota "Duurzame mobiliteit" is ook het gemeentelijk parkeerbeleid opgenomen. Dit beleid gaat (al jarenlang) uit van twee schillen van parkeervoorzieningen voor bezoekers van de binnenstad. De buitenste schil wordt gevormd door de P+R-terreinen aan de rand van de stad. Van hieruit worden bezoekers met pendelbussen naar de binnenstad vervoerd. De binnenste schil bestaat uit parkeergarages aan de rand van de binnenstad (m.n. bedoeld voor middellang en lang parkeren). In aanvulling hierop is in de binnenstad een beperkt aantal parkeerplekken beschikbaar voor "korte duur"-parkeren (straatparkeren en parkeergarages).

Overig beleid

Hieronder worden enkele andere beleidsvelden kort genoemd.

In het beleidsnota's Van Ethiek naar Strategie (1995) en Toen voor Straks (2000) wordt aangegeven hoe de gemeente wenst om te gaan met haar monumenten en met het archeologisch bodemarchief. Daarbij is behoud uitgangspunt en documentatie van wat niet ter plekke kan worden bewaard een noodzaak, wanneer behoud niet mogelijk is gebleken. Hiermee is aansluiting gezocht bij het Verdrag van Malta (1992) en de Monumentenwet.

In het beleidskader Duurzaamtestad.groningen.nl wordt beschreven hoe de stedelijke ontwikkeling en de leefomgevingkwaliteit duurzaam ontwikkeld kunnen worden en hoe de stad klaar gemaakt wordt voor de effecten van klimaatverandering. De focus is gericht op energie en op de kwaliteit van de leefomgeving (bodem, water, lucht, geluid en groen).

Met het Waterplan Groningen willen de waterbeheerders (provincie Groningen, waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest, Waterbedrijf Groningen en gemeente Groningen) het water weer een volwaardige plaats in de stad geven. Het watersysteem moet zoveel mogelijk duurzaam worden ingericht.

In het Gemeentelijke Rioleringsplan zijn het doelmatig afvoeren van afvalwater en het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater de hoofddoelstellingen.

3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Voorgenomen activiteit

3.1.1 Algemeen

Op 7 juli 2005 heeft de gemeenteraad in de "Startnotitie Grote Markt Oostzijde" een aantal hoofduitgangspunten geformuleerd die de beoogde verbetering van Grote Markt Oostzijde moeten bewerkstellingen. Deze hoofduitgangspunten zijn:

1. Herstel van de vooroorlogse bouwgrens (naar voren schuiven van de oostzijde van de Grote Markt)
2. Nieuwe Markt (nieuw stadsplein achter de nieuwe oostzijde)
3. Groninger Forum (nieuwe culturele voorziening aan Nieuwe Markt met daaronder een parkeergarage)

De voorgenomen activiteit is de realisatie van het project Grote Markt Oostzijde conform de uitgangspunten uit de "Startnotitie Grote Markt Oostzijde". Om de voorgenomen activiteit te realiseren heeft de gemeente Groningen, ter uitwerking van de genoemde uitgangspunten, de volgende drie documenten vastgesteld.

- Programma van Eisen Stedenbouw, Openbare Ruimte en Verkeer (27 juni 2006)
- Programma van Eisen ten behoeve van het voorlopig ontwerp Groninger Forum (16 mei 2007)
- Programma van Eisen Parkeergarage Grote Markt (mei 2007)

Het Programma van Eisen (hierna: PvE) Stedenbouw, Openbare Ruimte en Verkeer beschrijft de stedenbouwkundige en verkeerskundige randvoorwaarden voor alle onderdelen van het project. Dit PvE is een dynamisch document, de randvoorwaarden worden gedurende het proces verfijnd, aangescherpt en waar nodig bijgesteld. Het PvE wordt uiteindelijk vertaald in een bestemmingsplan.

Voor het Forumgebouw en de Parkeergarage is de gemeente zelf de ontwikkelende partij, en kan de gemeente behalve stedenbouwkundige en verkeerskundige randvoorwaarden ook inhoudelijke voorwaarden stellen. Deze inhoudelijke voorwaarden zijn opgenomen in de PvE's voor Forumgebouw en Parkeergarage.

De nieuwe oostwand Grote Markt en de nieuwe wand aan de achterzijde van de Poelestraat worden ontwikkeld door particuliere partijen. De gemeente stelt behalve stedenbouwkundige en verkeerskundige randvoorwaarden ook voorwaarden ten aanzien van de beeldkwaliteit van deze nieuwe wanden. Deze voorwaarden worden opgenomen in Beeldkwaliteitsplannen voor de Oostwand Grote Markt en voor de Poelestraat achterzijde.

De inhoud van de genoemde drie PvE's wordt in de paragrafen 3.1.2 en 3.1.3 kort samengevat. Hierbij wordt ook kort ingegaan op de Beeldkwaliteitsplannen.

3.1.2 Programma van Eisen Stedenbouw, Openbare Ruimte en Verkeer

Het PvE Stedenbouw, Openbare ruimte en Verkeer zijn de stedenbouwkundige en verkeerskundige randvoorwaarden uit de "Startnotitie Grote Markt Oostzijde" verder geconcretiseerd. In het PvE wordt een schets gegeven van de historische ontwikkeling van de binnenstad van Groningen, en wordt ingegaan op de ruimtelijke en functionele karakteristieken van de binnenstad. Vervolgens wordt de ruimtelijke en functionele karakteristiek van het plangebied voor het project Grote Markt Oostzijde behandeld, waarbij tevens aandacht wordt besteed aan de problemen die er in dit plangebied spelen (deze problemen zijn reeds toegelicht in paragraaf 2.1).

Het PvE formuleert de volgende ambities voor Grote Markt Oostzijde:

- Handhaven en versterken van de multifunctionaliteit van de binnenstad
- Handhaven en versterken van de ruimtelijke en functionele structuur van de bestaande binnenstad
- Ruimte bieden voor stedelijk leven
- Respectvol omgaan met de historische structuur

In het bestemmingsplan "Binnenstad 1995" is de Grote Markt oostzijde samen met de Grote Markt noordzijde als reconstructiegebied aangewezen. In dit bestemmingsplan is al rekening gehouden met het opschuiven van de rooilijn aan de oostzijde van de Grote Markt.

In het PvE worden hier stedenbouwkundige randvoorwaarden aan toegevoegd. Deze worden hieronder kort samengevat. In figuur 1.3 is een beeld van de stedenbouwkundige opzet weer gegeven.

De oostwand Grote Markt bestaat uit twee blokken met daartussen en straat van circa 7 meter die de Grote Markt verbindt met de Nieuwe Markt. De nieuwe oostwand kent een verticale geleiding. De hoogte van de bebouwing bedraagt maximaal 23 meter.

De Nieuwe Markt is een hoogwaardige uitbreiding van de openbare ruimte in de stad. De aanliggende bebouwing zal zich maximaal moeten richten op het plein om de levendigheid van het plein te versterken. Het plein fungeert vooral als voorruimte voor het Groninger Forum.

Het Groninger Forum is een gebouw van circa 17.000 m² bruto vloeroppervlakte en een hoogte van 45 meter. Het gebouw moet op de begane grond qua schaal en maat inspelen op de directe omgeving. Het gebouw heeft meer dan één toegang en geen gesloten zijden

Tussen het Forum en de achterkant van de Poelestraat wordt een nieuwe doorgaande route gecreeërd die aan de zuidzijde wordt begrensd door kleinschalige bebouwing. De invulling van de nieuwe bebouwing bestaat uit slanke hoge gebouwen. Deze bebouwing wordt afgewisseld met open (groene) tuinen.

In het PvE zijn voorts de verkeerskundige randvoorwaarden opgenomen. Deze worden hier kort samengevat. Het plangebied moet bereikbaar zijn voor bevoorrading en hulpdiensten. De huidige bovengrondse parkeergarage wordt vervangen door een ondergrondse parkeergarage van 350 à 450 plaatsen. Onderzoek heeft aangetoond dat dit aantal voor de verkeersafwikkeling op de Sint Jansbrug en de diepenring geen problemen oplevert. Ten aanzien van openbaar vervoer worden plannen voor een tram onderzocht. Ten aanzien van de fiets wordt uitgegaan van een ondergrondse fietsenstalling van 1000-1500 plaatsen.

In de navolgende paragrafen worden de verschillende onderdelen van het project nader toegelicht.

3.1.3 Nadere informatie onderdelen project

Grote Markt-Oostwand

De oostwand van de Grote Markt wordt naar voren geschoven, waardoor de Grote Markt zelf wordt verkleind. De bestaande panden worden gesloopt. De nieuwe oostwand bestaat uit nieuwbouw met een klassieke uitstraling, die samenhang vertoont met de zuidwand van de Grote Markt en het stadhuis. Voor de nieuwe oostwand is een Beeldkwaliteitsplan Grote Markt Oostwand opgesteld. Dit plan heeft de inspraakprocedure doorlopen en zal binnenkort aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. De panden in de nieuwe oostwand krijgen een horeca- en detailhandelfunctie, met op de verdiepingen eventueel ook andere functies. Ook blijft Vindicat aan de oostwand aanwezig. In figuur 1.4 is een beeld van de nieuwe oostwand weergegeven.

Nieuwe Markt

Achter de nieuwe oostwand Grote Markt ontstaat een nieuw en levendig stadsplein, de Nieuwe Markt. De westzijde van de Nieuwe Markt bestaat uit nieuwbouw. Aan de oostzijde van de Nieuwe Markt komt een grootschalige culturele voorziening, het Groninger Forum. De noord- en zuidzijde van de Nieuwe Markt bestaan uit de achterkanten van de bestaande bebouwing aan het Martinikerkhof en de Poelestraat.

Groninger Forum

Het Forumgebouw is een belangrijke drager van de herontwikkeling van het binnenstedelijk gebied aan de oostzijde van de Grote Markt. Het gebouw is een culturele en architectonische trekker in het centrum van Groningen, en moet de levendigheid in het oostelijk deel van het centrum vergroten, zowel overdag als 's nachts.

In het Forumgebouw worden in eerste instantie de volgende functies ondergebracht:

- de historische collectie van het Groninger museum
- de centrale vestiging van de Openbare Bibliotheek
- bioscoop
- de frontoffice van het RHC Groninger Archieven
- horeca

Als uitgangspunt voor het ontwerp van het Groninger Forum geldt het ontwerp van NL Architects. De raad heeft dit ontwerp op 28 maart 2007 gekozen na een uitgebreide publieksenquête. In figuur 1.5 en 3.1 zijn impressies van het Forumgebouw weergegeven.

Poelestraat achterzijde

Aan de achterzijde van de bestaande bebouwing aan de Poelestraat komt een nieuwe straat. De bebouwing aan deze nieuwe straat (bestaand en nieuw) zal worden aangepast aan hun ligging aan de Nieuwe Markt en in de nabijheid van het Forumgebouw. Ten behoeve van deze aanpassing is een Beeldkwaliteitsplan in voorbereiding. De panden die zijn gelegen aan de Nieuwe Markt krijgen op de begane grond voornamelijk een horecafunctie met eventueel woningen erboven.

Figuur 3.1. Zicht op Groninger Forum vanaf Nieuwe Markt, met rechts de achterzijde van de Poelestraat (bron: NL Architects)

19

Parkeergarage en fietsenkelder

Onder het Forumgebouw komt een autoparkeergarage met 350 à 450 plaatsen. Deze parkeergarage is voor “korte duur”-parkeren (zie par. 2.3). Onder de Nieuwe Markt komt een fietsenparkeerkelder met 1000-1500 plaatsen. De in- en uitgang van de parkeergarage zijn gesitueerd aan de Schoolstraat. De fietsenkelder krijgt een in- en uitgang richting de Sint Jansstraat en richting de Poelestraat.

3.2 Alternatieven

Hiervoor is de voorgenomen activiteit beschreven. In het kader van m.e.r.-procedures wordt veelal bekeken of er voor de voorgenomen activiteit reële alternatieven zijn. Voor het onderhavig project zijn geen reële alternatieven aanwezig.

Doelstelling van het project is om met juist deze locatie de oostzijde van de Grote Markt een belangrijke kwalitatieve impuls te geven. Daarmee staat de locatie vast. Daarnaast heeft op verschillende momenten al een bestuurlijke afweging en besluitvorming plaatsgevonden, zowel in algemene zin – onder andere het parkeerbeleid – als specifiek met betrekking tot de locatie. In 2005 heeft de raad – na een referendum – de ruimtelijke hoofduitgangspunten vastgesteld. Daarmee is de stedenbouwkundige hoofdopzet (bouw Forum, sloop en nieuwbouw parkeergarage, realisatie nieuwe oostwand, etc.) voor het project vastgelegd. Deze hoofduitgangspunten zijn vervolgens geconcretiseerd in drie Programma’s van Eisen. In dat kader is onder meer de verkeersafwikkeling, de capaciteit van de parkeergarage en de locatie van de in- en uitgang van

de parkeergarage onderzocht en bepaald. Voorts is van belang dat er ook bestuurlijke afweging en besluitvorming heeft plaatsgevonden over het schetsontwerp van de architect. Dit schetsontwerp – dat is gekozen na een uitgebreide publieksenquête - dient als uitgangspunt voor het Forumgebouw.

In het MER voor de Grote Markt oostzijde zullen de effecten van de voorgenomen activiteit worden beschreven. Naast de effecten worden ook mitigerende en compenserende maatregelen aangegeven, die de eventuele negatieve effecten kunnen beperken. Op basis van deze informatie wordt het Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) geformuleerd. Het MMA is het alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast. De initiatiefnemer maakt mede op basis van de effectbeschrijving van het voornemen en het MMA hun voorkeur bekend voor de realisatie van het project. Dit zogenoemde Voorkeursalternatief (VKA) wordt opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan.

4 Milieueffecten

Op basis van onderzoeksinformatie worden in het MER de effecten van de voorgenomen activiteit beschreven. Dit gebeurt aan de hand van criteria die per milieuaspect in de m.e.r. procedure zullen worden ontwikkeld. In de effectbeschrijving worden zowel effecten in de aanlegfase als effecten in de gebruiksfase beschreven. De effecten worden weergegeven als score op een 5-puntsschaal (--, -, 0, +, ++). Door middel van tabellen wordt een helder overzicht gegeven van de milieueffecten van de alternatieven. Naast de effecten worden ook mitigerende en compenserende maatregelen aangegeven, die de eventuele negatieve effecten kunnen beperken.

De volgende milieuaspecten worden in het MER behandeld:

Cultuurhistorie

Het plangebied ligt midden in de historische binnenstad van Groningen. Hier zijn veel cultuurhistorische waarden aanwezig in de vorm van bebouwing, open ruimten, stratenpatronen, verkaveling, e.d. In het MER zullen de negatieve en positieve effecten op cultuurhistorische waarden worden beschreven.

Archeologie

Vanwege de ligging midden in de historische binnenstad van Groningen kunnen belangrijke archeologische waarden aanwezig zijn (als deze al niet eerder zijn verwijderd). Ingrepen in de bodem als gevolg van bouwinitiatieven hebben daar invloed op. In het MER zullen de effecten op archeologische waarden worden beschreven.

Ecologie

Plangebied en omgeving zijn stedelijk gebied met een intensief gebruik, en zeer veel verhard oppervlak. De ecologische waarden in het plangebied zijn beperkt. Wel zijn er enkele monumentale bomen aanwezig. In het MER zal onder meer het mogelijke effect op deze bomen aan de orde komen.

Bodem en grondwater

Afhankelijk van de wijze van uitvoering, kunnen parkeergarage en fietsenkelder effecten hebben op de grondwaterstand. Dit effect kan tijdelijk optreden tijdens de aanlegfase, en permanent gedurende de gebruiksfase. Een verandering van de grondwaterstand kan effecten hebben voor omliggende bebouwing. Voorts kunnen de bouwactiviteiten in het plangebied via trillingen in de bodem effecten hebben op omliggende bebouwing (tijdelijk effect tijdens de aanlegfase). Daarnaast kunnen effecten op de kwaliteit van bodem en grondwater optreden. In het MER worden de genoemde mogelijke effecten beschreven.

Water

Plangebied en omgeving zijn stedelijk gebied met een intensief gebruik, en zeer veel verhard oppervlak. Ook na realisatie van het project zal het plangebied nog zeer veel verhard oppervlakte hebben. De effecten op water worden in het MER beschreven.

Verkeer en bereikbaarheid

Het aantal parkeerplaatsen in het plangebied neemt toe ten opzichte van de huidige situatie. Dit betekent een toename van autoverkeer in en nabij het plangebied. Dit kan effecten hebben voor verkeersveiligheid. Ook zijn in een groter verband effecten op de verkeersafwikkeling mogelijk (bijv. doorstroming Diepenring). De aanleg van een fietsenkelder heeft mogelijk positieve effecten.

ten op het fietsgebruik in de stad. In het MER worden de genoemde mogelijke effecten beschreven.

Geluid

Het aantal parkeerplaatsen in het plangebied neemt toe ten opzichte van de huidige situatie. Dit betekent een toename van autoverkeer in en nabij het plangebied. Dit kan effecten hebben voor de geluidsbelasting van objecten. In het MER worden de effecten ten aanzien van het milieuaspect geluid beschreven.

Luchtkwaliteit

Het aantal parkeerplaatsen in het plangebied neemt toe ten opzichte van de huidige situatie. Dit betekent een toename van autoverkeer in en nabij het plangebied. Dit kan effecten hebben voor de luchtkwaliteit. In het MER worden de effecten ten aanzien van het milieuaspect luchtkwaliteit beschreven.

Sociale veiligheid

In de huidige situatie is er sprake van een onoverzichtelijk gebied. De sociale veiligheid zal met realisatie van het project naar verwachting verbeteren. In het MER worden de mogelijke effecten beschreven.

Windhinder

Rondom hoge gebouwen kan sprake zijn van windhinder en windgevaar. Dit zou zich ook kunnen voordoen bij het nieuwe Forumgebouw. Op basis van een windonderzoek zullen in het MER de mogelijke effecten worden beschreven.

Duurzaam bouwen en energie

Er vindt onderzoek plaats naar de mogelijkheden van duurzaam bouwen, waaronder ook het thema energie wordt begrepen. In het MER worden de mogelijke milieueffecten als gevolg van duurzaam bouwen beschreven.

5 Vervolgprocedure

Op de startnotitie is gedurende zes weken inspraak mogelijk. In deze weken kunnen wensen ten aanzien van de inhoud van het MER kenbaar worden gemaakt. De inspraakreacties zullen worden betrokken bij het opstellen van de richtlijnen voor het MER, die door het bevoegd gezag moeten worden vastgesteld.

Inspraakreacties kunnen gedurende de inspraakperiode worden gericht aan:

Gemeenteraad Gemeente Groningen
Ter attentie van de dienst ROEZ
Postbus 7081
9701 JB Groningen

Onder vermelding van “MER Grote Markt”